

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **Nike International Ltd.,** se sídlem One Bowerman Drive, Beaverton, Oregon 97005-6453, Spojené státy americké, zastoupený JUDr. Michalem Růžičkou, advokátem se sídlem Vinohradská 37, Praha 2, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel,** se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2011, č. j. 3 Af 5/2010 – 58,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 21. 10. 2009, č. j. 13732/2009-060100-40, uložilo Celní ředitelství Hradec Králové žalobci podle § 4 odst. 3 písm. a) a § 13 zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o opatřeních"), ve spojení s § 95 písm. b) zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon"), povinnost uhradit náklady spojené s udržováním zboží pod celním dohledem ve výši 16 276 Kč. Jednalo se o náklady vzniklé v souvislosti se zajištěním zboží (8 760 párů bot), které bylo zadrženo Celním úřadem Karlovy Vary na žádost žalobce o přijetí opatření podle čl. 5 nařízení Rady (ES) č. 1383/2003, o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo (dále jen „nařízení č. 1383/2003"). V rámci

zjednodušeného postupu podle čl. 11 nařízení č. 1383/2003 a § 14 odst. 1 zákona o opatřeních rozhodl následně Celní úřad Karlovy Vary o zničení zajištěného zboží. Likvidace zboží byla provedena dne 11. 7. 2007.

Proti rozhodnutí celního ředitelství podal žalobce odvolání, neboť měl za to, že náklady spojené s udržováním zboží pod celním dohledem měla nést společnost DONGKHOI, s.r.o. jako příjemce zboží. Žalovaný odvolání rozhodnutím ze dne 19. 1. 2010, č. j. 736-3/2010-900000-302, zamítl a napadené rozhodnutí celního ředitelství potvrdil.

Žalobce následně podal u Městského soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí žalovaného. Městský soud ovšem žalobu rozsudkem ze dne 18. 3. 2011, č. j. 3 Af 5/2010 – 58, zamítl. Podle městského soudu je třeba v daném případě vyjít z čl. 15 nařízení č. 1383/2003, z něhož vyplývá, že podmínky skladování zboží během doby pozastavení propuštění nebo zadržení ponechává Evropská unie na vnitrostátní úpravě členských států. Stanovené podmínky však nemají vést ke vzniku nákladů na straně celních správ. Na posuzovanou věc podle městského soudu dopadá § 4 odst. 3 písm. a) zákona o opatřeních, ve znění účinném od 12. 7. 2007, podle něhož celní ředitelství v případech uvedených v předpisu Evropských společenství oznámí majiteli práva rozhodnutí, jímž se stanoví částka, kterou je povinen uhradit, a číslo účtu, na který má být tato částka uhrazena. Toto ustanovení odkazuje na čl. 6 nařízení č. 1383/2003, podle něhož je třeba k žádosti o přijetí opatření připojit prohlášení držitele práva obsahující mj. souhlas s tím, že ponese veškeré náklady vzniklé podle tohoto nařízení v souvislosti s tím, že je zboží drženo pod celním dohledem v souladu s čl. 9, případně v souladu s čl. 11 nařízení. Z těchto ustanovení plyne, že osobou povinnou k uhrazení nákladů je majitel práva k duševnímu vlastnictví, tedy žalobce.

Městský soud dále nepřisvědčil námitce, podle níž je postup celních orgánů v rozporu s dobrými mravy. Postup celních orgánů se odehrává na základě žádosti podané žalobcem podle čl. 5 nařízení č. 1383/2003. Žadatel se v prohlášení přiloženém k žádosti zavazuje, že ponese náklady vzniklé v souvislosti s udržováním zboží pod celním dohledem. Celní orgány tak jednají na žádost a především k prospěchu majitele práva k duševnímu vlastnictví. Jedná se o rychlou alternativu k postupu, kdy by se žadatel musel ochrany svých práv domáhat v soudním řízení. Zvolí-li tedy postup podle nařízení č. 1383/2003, musí nést i náklady předvídané tímto nařízením. Pokud jde o výši nákladů za uskladnění zadrženého zboží, uplatní se podle § 13 zákona o opatřeních obdobně podmínky pro dočasné uskladnění zboží podle § 95 celního zákona. Nejedná se přitom o postup analogický ve smyslu aplikace a interpretace práva, jak namítal žalobce, ale o přímý zákonný odkaz na použití určité právní úpravy. Nadto městský soud konstatoval, že analogie je až na výjimky obecně přípustná i v právu veřejném.

Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, kterou opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky městským soudem v předcházejícím řízení.

Stěžovatel namítá, že povinnost majitele práva k duševnímu vlastnictví uhradit náklady skladování nemůže vyplývat z prohlášení podle čl. 6 nařízení č. 1383/2003, ale

musí být stanovena zákonem. Prohlášení je pouze deklarací majitele práva uhradit náklady vzniklé celní správě, pokud nebudou uhrazeny jinak. Výklad, podle něhož by bylo možné vyúčtovat majiteli práva jakékoliv náklady, aniž by k tomu existovalo konkrétní zákonné zmocnění, je nesprávný. Zákon o opatřeních upravuje některé situace, kdy povinnost uhradit náklady spojené s udržováním zboží pod celním dohledem vzniká jiné osobě než majiteli práva. Prohlášení podle čl. 6 nařízení č. 1383/2003 je tedy subsidiární a uplatní se pouze tehdy, pokud náklady nejsou uhrazeny jiným způsobem. Zákon o opatřeních podle stěžovatele neobsahuje ustanovení určující osobu, které mají být účtovány náklady udržování zboží pod celním dohledem v případech, kdy není soudem rozhodnuto o porušení práv k duševnímu vlastnictví. Za takových okolností lze podle *analogie legis* aplikovat § 33 zákona o opatřeních, který je svou povahou dané situaci nejbližší, neboť stanoví, jaké osobě se mají účtovat náklady udržování pod celním dohledem, pokud je zboží zadrženo po propuštění na vnitřní trh. V této souvislosti stěžovatel uvádí, že podmínky pro dočasné uskladnění zboží jsou upraveny i v § 95 celního zákona. Podle tohoto ustanovení za dočasné uskladnění zboží platí osoba, která zboží celnímu úřadu předložila. Nelze-li tedy podle městského soudu aplikovat na daný případ § 33 zákona o opatřeních, měl být v souladu s § 13 zákona o opatřeních použit § 95 celního zákona. Podle stěžovatele je nelogické, aby § 95 celního zákona byl aplikován pouze, pokud jde o stanovení výše nákladů, nikoliv však pro účely určení adresáta povinnosti uhradit předmětné náklady. Závěr, že povinnou je jiná osoba, než osoba uvedená v § 95 celního zákona, je tak v rozporu s § 33 zákona o opatřeních a s čl. 15 nařízení č. 1383/2003. Navíc odporuje čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť povinnosti mohou být subjektům ukládány pouze zákonem, a to pouze výslovně, nikoliv na základě analogie.

Stěžovatel dále uvedl, že je nemile překvapen závěrem městského soudu, podle něhož je analogie obecně ve správním právu přípustná. V této souvislosti poukázal na závěry vyslovené v nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04, publikovaném pod č. 240/2005 Sb., podle něhož lze analogie v oboru správního řízení použít jen za omezujících podmínek. V daném případě se jedná o analogii k tíži stěžovatele, jemuž byla stanovena nová povinnost, která však podle § 95 celního zákona plyne jinému subjektu.

Stěžovatel dále namítá, že postup celních orgánů je ve svých důsledcích diskriminační. V celé řadě celních řízení dochází k dočasnému uskladňování zboží a ve všech případech je za náklady spojené s dočasným uskladněním odpovědná osoba, která zboží celnímu úřadu předložila. Podle celních orgánů a městského soudu ovšem v případě porušení veřejnoprávní normy na úseku duševního vlastnictví neplatí § 95 celního zákona a je třeba namísto toho konstruovat odpovědnost majitele ochranné známky. Takovým postupem je trestán majitel práva k duševnímu vlastnictví za to, že jeho právo bylo porušeno, zatímco v případech porušení jiných veřejnoprávních předpisů odpovědnost nese osoba, která takovou situaci protiprávním jednáním zavinila.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s rozsudkem městského soudu. Stěžovatel podle jeho názoru pomíjí, že povinnost držitele práva k úhradě nákladů na skladování vyplývá přímo z nařízení č. 1383/2003 a k této úhradě se stěžovatel zavázal prohlášením učiněným podle čl. 6 tohoto nařízení. Celní orgány

poskytují ochranu soukromým právům držitele práva, a proto je logické, aby držitelé práva nesli náklady, zejména v případech, kdy se postupuje zjednodušeným způsobem podle čl. 11 nařízení č. 1383/2003, který je pro držitele práv výhodný. V této souvislosti žalovaný poukázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. února 2009, *Schenker*, C-93/08, Sb. rozh. s. I-903. S ohledem na uvedené navrhl žalovaný zamítnutí kasační stížnosti.

Stěžovatel podáním ze dne 5. 12. 2011 doplnil kasační stížnost. Na podporu své argumentace předložil zdejšímu soudu rozsudek Provinciálního soudu ve Valencii ze dne 21. 6. 2011 ve věci 206/11, v němž uvedený soud zamítl žádost dovozce zboží, aby náhrada nákladů za skladování zboží označeného neoprávněně ochrannou známkou byla uložena majiteli ochranné známky.

Žalovaný v replice uvedl, že se rozsudek španělského soudu vztahoval ke skutkově a právně odlišnému případu a jeho závěry tudíž nelze použít na nyní posuzovanou věc.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se v prvé řadě z úřední povinnosti zabýval otázkou, zda jsou k projednání věci vůbec příslušné soudy ve správním soudnictví a zda tedy městský soud nepochybil, pokud o žalobě v této věci meritorně rozhodl [viz § 103 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 109 odst. 4 s. ř. s.]. Podle § 2 s. ř. s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon. Soudům ve správním soudnictví tak přísluší mj. rozhodování o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Je-li však u soudu rozhodujícího ve správním soudnictví podán návrh, o kterém má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, anebo domáhá-li se navrhovatel přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci, soud návrh podle § 46 odst. 2 s. ř. s. odmítne. V usnesení o odmítnutí návrhu musí být navrhovatel poučen o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu.

Vymezení věcné příslušnosti soudů rozhodujících v občanském soudním řízení a soudů ve správním soudnictví se Nejvyšší správní soud obsáhle věnoval již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003 - 125, publikovaném pod č. 448/2005 Sb. NSS. Za nejspolehlivější metodu rozlišování soukromého a veřejného práva rozšířený senát označil tzv. metodu právního regulování. Metodou právní úpravy se zde rozumí specifický způsob právního regulování vyjadřující povahu a míru působení jednotlivých účastníků právního vztahu na vznik a rozvíjení tohoto vztahu, resp. vyjadřující povahu a míru účasti subjektů právního vztahu na formování jeho obsahu. Tato teorie vychází z teze, že právní vztahy představují funkční vazby mezi různými objektivními zájmy existujícími ve struktuře zájmů. Právní vztahy tyto zájmy integrují a umožňují jejich interakci, přičemž dochází k interakci a integraci objektivních zájmů různého druhu a významu. Výrazem povahy těchto funkčních spojení v rámci vnitřní struktury právního vztahu je potom metoda právní regulace.

Při rozlišování soukromoprávní či veřejnoprávní povahy je tedy nutné důsledně identifikovat předmět řízení, tj. povahu právních vztahů, které jsou předmětem konkrétního právního posouzení. V daném případě stěžovatel napadá rozhodnutí orgánů celní správy, kterými mu byla na základě čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003 uložena povinnost uhradit náklady vzniklé v souvislosti s držením zboží pod celním dohledem. Náklady tvoří zejména částka za uskladnění zboží po dobu trvání opatření, jejíž výše je upravena v § 95 celního zákona, který se obdobně použije na základě § 13 odst. 1 zákona o opatřeních.

Judikatura jak Nejvyššího správního soudu, tak i zvláštního senátu zřízeného dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „konfliktní senát“) se již zabývala posouzením povahy právních vztahů vyplývajících z rozhodnutí správních orgánů, jejichž společným znakem je skutečnost, že je účastníkovi řízení uložena povinnost uhradit určité náklady vynaložené při výkonu působnosti v oblasti veřejné správy.

Konfliktní senát v usnesení ze dne 31. 1. 2012, č. j. Konf 60/2011 – 15, publikovaném pod č. 2762/2013 Sb. NSS, konstatoval, že rozhodnutí celního úřadu vydané podle § 118 odst. 6 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, jímž byla odběrateli uložena povinnost uhradit náklady spojené s výrobou a zničením neodebraných tabákových nálepek, je rozhodnutím správního orgánu o věci, která vyplývá z občanskoprávních či obchodních vztahů, a proto příslušným v této věci rozhodnout je soud v občanském soudním řízení. Konfliktní senát tím potvrdil závěr, k němuž dospěl Nejvyšší správní soud v téže věci, a to v rozsudku ze dne 20. 5. 2010, č. j. 9 Afs 97/2009 – 115, publikovaném pod č. 2104/2010 Sb. NSS. Podle dalšího usnesení konfliktního senátu ze dne 15. 9. 2010, č. j. Konf 115/2009 - 34, publikovaného pod č. 2301/2011 Sb. NSS, se jedná o soukromoprávním nárok také v případě sporu o výši úhrady za poskytnutí informace podle § 17 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za situace, kdy žadatel o informaci zaplatil částku, kterou správní orgán podmínil poskytnutí informace, avšak neuspěl u nadřízeného orgánu se stížností proti výši úhrady [§ 16a odst. 1 písm. d) citovaného zákona]. Výše této úhrady nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli (§ 17 citovaného zákona). V takovém případě je podle konfliktního senátu jediným možným

prostředkem obrany žaloba z titulu bezdůvodného obohacení podle části třetí občanského soudního řádu.

Naopak o rozhodování o veřejnoprávní povinnosti se podle judikatury Nejvyššího správního soudu jedná v případech rozhodnutí ředitele věznice o výši nákladů spojených s výkonem vazby a o uložení povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu odnětí svobody podle § 9 odst. 1 a § 11 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2006, č. j. 8 Afs 145/2005 - 86, publikovaný pod č. 863/2006 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2012, č. j. 5 As 33/2011 – 56, www. nssoud.cz).

V nyní posuzované věci se podle § 13 odst. 1 zákona o opatřeních ve spojení s § 95 celního zákona výše nákladů vyměřených držiteli práva k duševnímu vlastnictví určuje paušální částkou skladného. Výše této částky je dána procentem (5 % - 20 %) z hodnoty uskladněného zboží, jehož výše se mění v závislosti na době uskladnění. To znamená, že stanovení výše úhrady nemusí vždy přesně odpovídat skutečným nákladům, které celní orgány vynakládají na provozování daného skladu. Toto je jeden z rozdílů, které odlišují nyní posuzovanou věc od uvedených případů, jež mají povahu rozhodování o soukromoprávním vztahu, neboť výše náhrad v těchto případech odráží skutečnou výši nákladů vynaložených při výkonu působnosti v oblasti veřejné správy, resp. při plnění povinnosti tzv. povinného subjektu podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V daném případě však výše paušální částky skladného zjevně nemusí plně odpovídat skutečným nákladům, které celní orgány vynaložily v souvislosti s držením věci pod celním dohledem. Spíše než o přesnou náhradu nákladů na uskladnění se jedná o druh veřejnoprávního paušálního poplatku za uskladnění zboží. Ostatně celní zákon nazývá tuto platbu skladným. Obdobnou povahu mají i úhrady nákladů výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody, neboť i v těchto případech prováděcí právní předpis (vyhláška č. 10/2000 Sb.) stanoví paušální částky na základě denních sazeb. Přitom se podle dosavadní judikatury jedná o rozhodování správního orgánu o veřejnoprávní povinnosti, k jehož přezkoumání jsou věcně příslušné soudy rozhodující ve správním soudnictví.

Z hlediska určení povahy daného právního vztahu je dále významná i skutečnost, že podle § 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003 je povinen uhradit předmětné náklady držitel práva k duševnímu vlastnictví, nikoliv vlastník zboží, osoba oprávněná s ním nakládat nebo osoba, která dotčené zboží předala orgánům celním správy (viz dále). K uskladněnému zboží přitom nemá držitel práva k duševnímu vlastnictví žádný přímý vztah. K zadržení nebo pozastavení propuštění zboží sice dochází v jeho prospěch a pouze na jeho žádost, orgány celní správy tedy postupují v zájmu ochrany jeho primárně soukromých práv. Nicméně i přesto se stále jedná o výkon veřejné moci, jehož účelem je usnadnit či plně nahradit případné uplatnění soukromoprávních nároků držitele práva. S tím úzce souvisí i postavení držitele práva k duševnímu vlastnictví při přijímání opatření podle nařízení č. 1383/2003 orgány celní správy. Držitel práva totiž nemá žádnou možnost, pokud již vyjádřil souhlas s daným opatřením, jak ovlivnit konkrétní postup celních orgánů při skladování zboží, tím spíše nemůže ovlivnit ani výši vzniklých nákladů, neboť při stanovení výše skladného se vychází pouze z deklarované hodnoty zboží a

z doby jeho uskladnění. Naopak i orgány celní správy jsou vázány při stanovení výše úhrady nákladů sazbami, které jsou dány celním zákonem, a nemohou se od nich odchýlit nebo je vůbec nepožadovat, tak jako to může učinit povinný subjekt v případě úhrady za poskytnutí informace podle § 17 zákona o svobodném přístupu k informacím. Vztah mezi orgány celní správy a držitelem práva k duševnímu vlastnictví tak postrádá většinu znaků, které jsou typické pro soukromoprávní vztahy, zejména rovné postavení subjektů práv a určitou volnost stran při stanovení vzájemných práv a povinností. Ve vztahu mezi orgány celní správy a držitelem práv k duševnímu vlastnictví tak jednoznačně převládají veřejnoprávní prvky, a to i pokud jde o povinnost úhrady předmětných nákladů.

Na základě těchto úvah tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že k posuzované věci, tj. k přezkumu rozhodnutí orgánů celní správy o výši nákladů, jež je držitel práva k duševnímu vlastnictví povinen uhradit, jsou příslušné soudy rozhodující ve správním soudnictví.

Soud tedy dále zkoumal důvodnost uplatněných námitek. Podstata sporu spočívá v rozdílnosti názorů stran na aplikaci ustanovení zákona o opatřeních a nařízení č. 1383/2003. Podle celních orgánů z relevantních ustanovení těchto předpisů vyplývá, že náklady spojené s udržováním zboží pod celním dohledem nese stěžovatel jako držitel práva k duševnímu vlastnictví. Naopak podle stěžovatele měla být náhrada těchto nákladů uložena příjemci zboží.

Postup při přijímání opatření se řídí primárně nařízením č. 1383/2003, jež upravuje postup celních orgánů v případech, kdy je zjištěno nebo existuje podezření, že určité zboží porušuje práva z duševního vlastnictví. Celní orgány jsou v takových případech oprávněny na žádost držitele práva k duševnímu vlastnictví přijmout opatření spočívající v pozastavení propuštění nebo zadržení zboží (čl. 9 nařízení č. 1383/2003). Jak se uvádí v pátém bodu odůvodnění nařízení č. 1383/2003, účelem těchto opatření je zajištění podezřelého zboží po dobu nezbytnou ke zjištění, zda představuje skutečně padělky, nedovolené napodobeniny nebo zboží porušující některá práva duševního vlastnictví.

Čl. 11 nařízení č. 1383/2003 umožňuje členským státům zavést za stanovených podmínek tzv. zjednodušený postup orgánů celní správy. Zavedení tohoto zjednodušeného postupu je pouze fakultativní, český zákonodárce ovšem této možnosti využil a upravil zjednodušený postup v § 14 odst. 1 zákona o opatřeních. Účelem zjednodušeného postupu, který byl aplikován i v daném případě, je usnadnit uplatňování tohoto nařízení. Jak se uvádí v devátém bodu odůvodnění nařízení č. 1383/2003, jedná se o pružnější postup, který umožňuje zničení zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví, aniž by vznikla povinnost zahájit řízení ke zjištění, zda bylo podle vnitrostátních předpisů porušeno právo duševního vlastnictví. Výhodou tohoto postupu je především zkrácení doby trvání řízení a snížení nákladů souvisejících se skladováním zajištěného zboží.

Soudní dvůr v této souvislosti v již zmiňovaném rozsudku ve věci *Schenker* (bod 26) uvedl: „*Za účelem předejití nevýhodám spojeným zejména s dobou trvání řízení a s* ***náklady na skladování zboží, které nese držitel práva duševního vlastnictví,*** *stanovilo nařízení č. 1383/2003 alternativu zjednodušeného postupu, jímž je držiteli tohoto práva umožněno přijmout – se souhlasem deklaranta, držitele práva nebo držitele podezřelého zboží – opatření*

umožňující zničení zboží pod kontrolou celních orgánů, a to, jak vyplývá z devátého bodu odůvodnění tohoto nařízení, aniž by vznikla povinnost zahájit řízení ke zjištění, zda bylo podle vnitrostátních předpisů porušeno právo duševního vlastnictví." Zjednodušený postup umožňuje přistoupit na základě písemného souhlasu deklaranta, držitele nebo vlastníka zboží ke zničení zboží, aniž by bylo třeba uplatnit práva držitele práva duševního vlastnictví podáním žaloby u soudu. Přitom se uplatní fikce, že nevznese-li deklarant, držitel nebo vlastník zboží ve stanovené lhůtě výslovné námitky proti zničení, má se za to, že s tímto postupem (a se zničením zboží) souhlasí.

Nařízení č. 1383/2003 upravuje též otázku nákladů souvisejících se skladováním zboží po dobu trvání opatření. Podle čl. 15 nařízení č. 1383/2003 podmínky skladování zboží během doby pozastavení propuštění nebo zadržení stanoví každý členský stát sám, avšak tyto podmínky nedávají vzniknout nákladům na straně celních správ. Jak tedy správně uvedl městský soud, stanovené podmínky skladování zboží nemají jít k tíži orgánů celní správy, resp. státu. Dalším ustanovením, které se týká úhrady nákladů za udržování zboží pod celním dohledem, je čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003. Podle tohoto ustanovení musí držitel práva k žádosti o přijetí opatření „*připojit prohlášení (...), že přijímá odpovědnost vůči osobám, které jsou dotčeny situací uvedenou v čl. 1 odst. 1 v případě, že postup zahájený podle čl. 9 odst. 1 je přerušen v důsledku jednání nebo opomenutí držitele práva, nebo v případě, že se dodatečně zjistí, že dotyčné zboží neporušuje právo duševního vlastnictví. V prohlášení* ***musí též držitel práva vyjádřit souhlas s tím, že ponese veškeré náklady vzniklé podle tohoto nařízení v souvislosti s tím, že je zboží drženo pod celním dohledem*** *v souladu s článkem 9, případně v souladu s článkem 11*" [viz též text daného prohlášení podle formulářů stanovených v přílohách k **Nařízení Komise (ES) č. 1891/2004 ze dne 21. října 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 o zásahu celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení některých práv k duševnímu vlastnictví a opatřeních, která mají být přijata vůči zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo, ve znění pozdějších novel].** Smyslem a účelem čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003 je zajištění úhrady nákladů souvisejících s držením zboží pod celním dohledem [viz Návrh nařízení Rady ze dne 20. 1. 2003, COM (2003) 20 final, dostupný na http://eur-lex.europa.eu]. Vzhledem k tomu, že podle čl. 15 nařízení č. 1383/2003 tyto náklady nemají jít k tíži orgánů celní správy, resp. státu, je jejich úhrada zajištěna tím, že se držitel práva v prohlášení přiloženém k žádosti o opatření zaváže k tomu, že ponese veškeré náklady vzniklé v souvislosti s držením zboží pod celním dohledem. Tyto podmínky stanovené v nařízení jakožto přímo použitelném právním předpisu Evropské unie tedy musí respektovat i vnitrostátní právní úprava této otázky v každém členském státě.

Má-li být skutečně zajištěna úhrada nákladů, což je účelem uvedeného ustanovení, pak se musí jednat o právně závazný a vymahatelný závazek. Nejde o pouhé deklaratorní a nezávazné prohlášení, z něhož držiteli práva nevyplývají žádné povinnosti. Z citovaného ustanovení je totiž zřejmé, že náklady vzniklé na straně celní správy v souvislosti s držením zboží pod celním dohledem mají jít k tíži držitele práva k duševnímu vlastnictví, na jehož žádost a v jehož prospěch byla přijata opatření podle nařízení č. 1383/2003. Ostatně i Soudní dvůr v již citovaném rozsudku ve věci Schenker konstatoval, že náklady na skladování zboží nese držitel práva duševního vlastnictví. Jestliže tedy držitel práva vyjádřil při podání žádosti předem souhlas s tím, že ponese náklady související s držením zboží pod celním dohledem, pak mu vzniká povinnost uhradit tyto náklady, jestliže by měly jít k tíži

orgánů celní správy, resp. státu. Opačný závěr by znemožnil efektivní vymáhání úhrady nákladů, což by v rozporu s principem užitečného účinku unijního práva vyloučilo možnost aplikace dotčeného ustanovení.

Nelze přitom souhlasit s názorem stěžovatele, že uložení náhrady nákladů má povahu sankce nebo že je v rozporu s dobrými mravy. Cílem postupu orgánů celní správy podle nařízení č. 1383/2003 a zákona o opatřeních je zajištění efektivní ochrany práv k duševnímu vlastnictví před zbožím, které tato práva porušuje. Při podání žádosti o opatření je držitel práva povinen vyslovit souhlas s tím, že ponese náklady vzniklé v souvislosti s tím, že je zboží drženo pod celním dohledem. Každému držiteli práva je tudíž dopředu známo a musí být také připraven na to, že v případě vzniku nákladů na straně orgánů celní správy po něm bude požadována jejich náhrada. Opatření proti podezřelému zboží jsou přijímána na žádost a ve prospěch držitele práva. Spočívají v zadržení či pozastavení propuštění zboží, takže po dobu trvání opatření se zboží, až na výjimky uvedené v čl. 14 nařízení č. 1383/2003, nachází pod celním dohledem, což dává držiteli práva možnost domáhat se ochrany podáním návrhu u soudu, přičemž je zajištěno, že po dobu soudního řízení nebude zboží propuštěno z celního dohledu.

Ještě výraznější výhody pro držitele práv nabízí právě zjednodušený postup podle čl. 11 nařízení č. 1383/2003 a § 14 odst. 1 zákona o opatřeních, který byl využit i v daném případě. Specifickým znakem je totiž skutečnost, že v rámci tohoto postupu není nutné, aby bylo prokázáno, že zadržené zboží skutečně porušuje práva k duševnímu vlastnictví. K likvidaci zboží může dojít s pouhým souhlasem deklaranta, držitele nebo vlastníka zboží, aniž by bylo třeba podat příslušný návrh u soudu, přičemž souhlas se podle čl. 11 odst. 1 nařízení č. 1383/2003 považuje za přijatý i tehdy, pokud dotčená osoba nevznese včas námitky proti zničení zboží. S tím je spojena výrazná úspora nákladů, které by jinak musel držitel práva k duševnímu vlastnictví vynaložit v rámci soudního řízení. Nelze tedy považovat za nespravedlivé, že za takové situace jsou po držiteli práva požadovány náklady, jež orgány celní správy v jeho prospěch vynaložily při udržování zboží pod celním dohledem, byť by byly i stanoveny ve formě paušalizovaného poplatku.

Za těchto okolností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že výklad ustanovení čl. 6 odst. 1 a čl. 15 nařízení č. 1383/2003 je zjevný a jasný již ze samotného znění tohoto předpisu. Tato právní úprava neponechává prostor pro jakoukoliv rozumnou pochybnost o tom, že držitel práva je povinen uhradit náklady vzniklé v souvislosti s tím, že zboží je po dobu trvání opatření drženo pod celním dohledem. Tento výklad potvrzuje i judikatura Soudního dvora, konkrétně shora citovaný rozsudek ve věci *Schenker*. Je otázkou, nakolik široký prostor poskytuje nařízení č. 1383/2003 členským státům k tomu, aby úhrada těchto nákladů byla předepsána jiným osobám než držiteli práva k duševnímu vlastnictví. To však není daný případ, neboť orgány celní správy uložily povinnost náhrady předmětných nákladů právě stěžovateli jako držiteli práva. Vzhledem k těmto okolnostem jsou tedy naplněny podmínky pro uplatnění výjimky z povinnosti položit podle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se výkladu čl. 6 odst. 1 a čl. 15 nařízení č. 1383/2003. V daném případě je znění dotčeného unijního předpisu natolik jasné a jednoznačné, že neponechává prostor pro jakoukoliv rozumnou pochybnost o jeho výkladu (*acte clair*) (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2012, č. j. 5 As 15/2011 - 116, publikovaný pod č.

2658/2012 Sb. NSS), navíc tento výklad potvrzuje, byť v souvislosti s řešením jiné právní otázky, i zmiňovaná stávající judikatura Soudního dvora (*acte éclairé*).

Jednoznačnost nastíněného výkladu citovaných ustanovení nařízení č. 1383/2003, i při porovnání jeho jednotlivých jazykových verzí, přitom nezpochybňuje ani stěžovatelem předložený rozsudek Provinciálního soudu ve Valencii, neboť jeho závěry se k postupu celních orgánů podle nařízení č. 1383/2003 nevztahují. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí je totiž zřejmé, že se španělský soud v daném případě zabýval otázkou náhrady nákladů spojených se zadržením zboží v rámci trestního řízení. Španělské orgány v dané věci postupovaly podle procesních předpisů španělského trestního práva, v pátém bodě odůvodnění je uvedeno, že v daném případě šlo o *„důslednou aplikaci § 334 a 338 trestního zákona*“. Španělský soud ostatně konstatoval, že se na jím posuzovanou věc komunitární (unijní) normy nevztahují (viz šestý bod odůvodnění předmětného rozhodnutí).

Samotné nařízení ovšem výslovně neupravuje, za jakých podmínek a jakým postupem má být držiteli práva uložena povinnost uhradit v souladu s jeho prohlášením náklady. Řádná adaptace nařízení č. 1383/2003 v rámci právních řádů členských států tedy vyžaduje přijetí příslušné vnitrostátní procesní úpravy (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 11. 1. 2001, *Azienda Agricola Monte Arcosu Srl v Regione Autonoma della Sardegna*, C-403/98, Recueil, s. I-103*).* Za tohoto stavu je tedy na členských státech, aby tyto otázky samostatně upravily, přičemž ovšem nesmí být omezeny či narušeny účinky unijního práva (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 2. 2. 1977, *Amsterdam Bulb*, 50/76, Recueil, s. I-137). Právě taková doplňující pravidla upravující otázky výslovně neupravené v nařízení č. 1383/2003 jsou obsažena v zákoně o opatřeních.

V této souvislosti je ovšem třeba konstatovat, že orgány celní správy v daném případě aplikovaly ustanovení zákona o opatřeních ve znění účinném od 12. 7. 2007. Tohoto dne nabyl účinnosti zákon č. 173/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Z listin obsažených ve správním spise nicméně vyplývá, že k zadržení zboží rozhodnutím Celního úřadu Karlovy Vary z důvodu podezření z porušování práva duševního vlastnictví došlo dne 8. 3. 2007. O zničení zajištěného zboží rozhodl Celní úřad Karlovy Vary dalším rozhodnutím ze dne 26. 4. 2007 a likvidace byla provedena dne 11. 7. 2007. K zadržení zboží a k jeho následné likvidaci tak došlo v době před účinností zákona č. 173/2007 Sb., kterým byl změněn zákon o opatřeních. Je tedy třeba v prvé řadě posoudit, které znění zákona o opatřeních mělo být v daném případě aplikováno.

Za situace, kdy zákon č. 173/2007 Sb. neobsahuje přechodná ustanovení, je třeba vycházet z obecných právních zásad týkajících se přípustnosti retroaktivity právních norem. Pokud jde o ustanovení hmotného práva, platí, až na některé striktně omezené výjimky (např. čl. 40 odst. 6 věta druhá Listiny základních práv a svobod), zákaz pravé retroaktivity spočívající v tom, že podle současné právní normy zásadně není možné posoudit lidské chování, právní skutečnosti či právní vztahy, jež se uskutečnily dříve, než právní norma nabyla účinnosti (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, publikovaný pod č. 63/1997 Sb., nález Ústavního soudu ze dne 13. 6. 2002 sp. zn. III. ÚS 611/01, publikovaný pod č. 75, sv. 26 Sb.ÚS). Naopak, pokud jde o procesní

předpisy, pak nestanoví-li zákon nic jiného, je třeba vycházet z obecně platné zásady nepravé retroaktivity procesních norem, tzn. že je třeba postupovat podle předpisů platných v době probíhajícího řízení (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 13. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 574/03, publikovaný pod č. 80, sv. 37 Sb.ÚS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, č. j. 1 Azs 55/2006 - 60, publikovaný pod č. 1349/2007 Sb.NSS).

Co se týče postupu v řízení, jsou tedy relevantní procesní ustanovení zákona o opatřeních ve znění zákona č. 173/2007 Sb., účinného od 12. 7. 2007, neboť řízení o uložení povinnosti k náhradě nákladů souvisejících s udržováním zboží pod celním dohledem bylo zahájeno až dne 23. 3. 2009, kdy bylo stěžovateli doručeno oznámení o zahájení řízení. Naopak, při posouzení otázek hmotného práva, zejména pokud jde o určení osoby povinné a stanovení výše nákladů, je třeba aplikovat ustanovení zákona o opatřeních ve znění účinném do 11. 7. 2007, tj. před účinností zákona č. 173/2007 Sb.

Celní orgány i městský soud při posouzení hmotněprávní otázky, zda stěžovateli vznikla povinnost k úhradě předmětných nákladů, vycházely z ustanovení zákona o opatřeních ve znění zákona č. 173/2007 Sb. Lze tak konstatovat, že v daném ohledu postupovaly nesprávně, neboť v tomto případě na otázky hmotného práva dopadají ustanovení zákona o opatřeních ve znění účinném do 11. 7. 2007.

Stěžovatel sice tuto vadu v kasační stížnosti explicitně nenamítal, nicméně Nejvyšší správní soud k ní musel přihlédnout, neboť k povinnosti správního soudu zkoumat, zda právní předpis nebo jeho ustanovení, která byla použita, na věc skutečně dopadají, se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007 - 87, publikovaném pod č. 1926/2009 Sb. NSS, takto: *„Přezkumný soud (tj. krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. a Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti) je povinen k použití nesprávného právního předpisu nebo nesprávného ustanovení právního předpisu přihlédnout, nejde-li o případy, kdy je tak povinen učinit z úřední povinnosti, je-li součástí žalobních bodů (stížních důvodů) výtka nesprávného posouzení takové právní otázky, pro kterou bylo podle právního názoru orgánu, jehož rozhodnutí je přezkoumáváno, použití daného právního předpisu (daného ustanovení právního předpisu) rozhodné.“* Jinak řečeno, stížním důvodem nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu z důvodu nesprávného posouzení právní otázky jsou „pokryty“ všechny právní úvahy, které jsou pro posouzení této námitky rozhodné, včetně úvah o výběru a výkladu rozhodného pramene práva.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve zmíněném usnesení dále popsal, za jakých okolností je aplikace na věc nedopadajícího právního předpisu důvodem ke zrušení rozhodnutí krajského soudu: *„Použití právního předpisu nebo jeho ustanovení, která na věc nedopadají, je důvodem zrušení přezkoumávaného rozhodnutí správního orgánu (rozsudku krajského soudu), mohlo-li mít za následek nesprávné posouzení pro věc rozhodujících skutkových či právních otázek obsažených v námitkách. Soud nezruší takové rozhodnutí, u něhož je možné bez rozsáhlejšího doplňování řízení dospět k závěru, že i přes užití práva, které na věc nedopadá, by výsledek řízení při užití odpovídajícího práva byl týž.“* Z tohoto důvodu považuje Nejvyšší správní soud za klíčové posoudit, zda závěry městského soudu a celních orgánů obstojí i při aplikaci právních ustanovení, která na věc dopadají.

Na daný případ se vztahuje § 4 odst. 3 zákona o opatřeních, ve znění účinném do 11. 7. 2007, podle něhož *„[v] případě, že řízení zahájené podle § 11 bude přerušeno kvůli konání nebo opomenutí ze strany majitele práva, nebo v případě, že o předmětném zboží bude následně ověřeno, že není zbožím, jehož výrobou nebo úpravou byla porušena práva k duševnímu vlastnictví, anebo pokud majitel práva použije údaje uvedené v § 11 odst. 1 k jiným účelům než k podání určovací žaloby podle občanského zákoníku nebo k uplatnění § 14 odst. 1, přejímá majitel práva odpovědnost vůči osobám podílejícím se na zásahu a uhradí všechny náklady spojené s udržováním zboží pod celním dohledem. Bylo-li zjištěno podle věty prvé, že předmětné zboží je zbožím, jehož výrobou nebo úpravou byla porušena práva k duševnímu vlastnictví, uhradí tyto náklady při dovozu dovozce, při vývozu nebo zpětném vývozu vývozce, v ostatních případech vlastník nebo držitel zboží. Celní ředitelství zašle majiteli práva písemně, nebo pokud o to majitel práva požádá, elektronicky sdělení podepsané podle zvláštního zákona, (dále jen „elektronicky“) s uvedením částky, kterou je povinen uhradit na základě prohlášení učiněného písemně nebo elektronicky, s uvedením čísla účtu, na který má být částka uhrazena*“.

Uvedené ustanovení rozlišovalo mezi případy, kdy povinnost uhradit náklady spojené s udržováním zboží pod celním dohledem měla být uložena držiteli práva k duševnímu vlastnictví (věta prvá), anebo jiné osobě (věta druhá). Je zřejmé, že se v projednávané věci nejedná o žádný z případů uvedených v první větě citovaného ustanovení. Na danou věc se ovšem nevztahuje ani druhé věta citovaného ustanovení, neboť vzhledem k tomu, že orgány celní správy postupovaly zjednodušeným způsobem, nebylo zjištěno, resp. v soudním řízení prokázáno, že předmětné zboží je zbožím, jehož výrobou nebo úpravou byla porušena práva k duševnímu vlastnictví. Výčet případů uvedených ve větě prvé a druhé tedy nebyl vyčerpávající, přičemž žádné jiné ustanovení zákona o opatřeních, ve znění účinném do 11. 7. 2007, neupravovalo podmínky, za kterých lze uložit povinnost k úhradě předmětných nákladů jiné osobě než držiteli práva k duševnímu vlastnictví.

Za této situace je tedy třeba aplikovat přímo čl. 6 odst. 1 ve spojení s čl. 15 nařízení č. 1383/2003, z nichž vyplývá povinnost držitele práva uhradit předmětné náklady, pokud by měly jít k tíži orgánů celní správy, resp. státu. Není-li úhrady nákladů dosaženo jiným způsobem, je na držiteli práva, tj. stěžovateli, aby splnil povinnost, k níž se zavázal v prohlášení připojeném k žádosti o přijetí opatření. Náklady spojené se skladováním zboží, resp. s udržováním zboží pod celním dohledem, nemohou jít podle čl. 15 nařízení č. 1383/2003 k tíži orgánů celní správy.

O správnosti výkladu, podle něhož povinnost uhradit předmětné náklady vyplývá držiteli práva k duševnímu vlastnictví přímo z čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003, svědčí i ustanovení obsažené ve třetí větě § 4 odst. 3 zákona o opatřeních, ve znění účinném do 11. 7. 2007, které na čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003 přímo odkazovalo. Podle uvedeného ustanovení totiž celní ředitelství mělo zaslat majiteli práva sdělení s uvedením částky, kterou je povinen uhradit na základě prohlášení přiloženého k žádosti o opatření podle čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003. Vzhledem k absenci procesní úpravy v nařízení sloužilo právě toto ustanovení k realizaci hmotněprávní povinnosti držitele práva. Ze znění tohoto ustanovení je zřejmé, že povinnost k úhradě předmětných nákladů vyplývá přímo z čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003. Pouze v případě, že by držitel nezaplatil náklady ve

stanovené třicetidenní lhůtě, bylo celní ředitelství oprávněno předepsat příslušnou částku k úhradě rozhodnutím (viz § 31 odst. 1 zákona o opatřeních, ve znění účinném do 11. 7. 2007).

Nelze proto přisvědčit názoru stěžovatele, že na daný případ lze analogicky aplikovat § 4 odst. 2, případně § 33 odst. 1 zákona o opatřeních, ve znění zákona č. 173/2007 Sb. V prvé řadě uvedená ustanovení nelze v daném případě použít, neboť nebyla v době zajištění předmětného zboží pod celním dohledem dosud účinná. Aplikace těchto ustanovení by tedy odporovala zákazu pravé retroaktivity předpisů hmotného práva. Navíc je ze znění těchto ustanovení zřejmé, že se vztahují na případy, jež jsou odlišné od nyní posuzované věci. Ustanovení § 4 odst. 2 zákona o opatřeních, ve znění zákona č. 173/2007 Sb., upravuje specifickou výjimku ze závazku vyplývajícího z čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003, podle něhož nese předmětné náklady držitel práva. Tato výjimka se uplatní pouze v případě, že bylo pravomocně soudem rozhodnuto, že předmětné zboží je zbožím, kterým jsou porušena práva k duševnímu vlastnictví. V daném případě ovšem správní spis neobsahuje doklady o tom, že by bylo v řízení před soudem o této otázce rozhodováno. Ze správního spisu nevyplývá ani to, zda vůbec stěžovatel příslušný návrh u soudu podal. Pokud jde o § 33 zákona o opatřeních, ve znění zákona č. 173/2007 Sb., v tomto ustanovení je upraven postup orgánů celní správy při provádění opatření celního úřadu při ochraně vnitřního trhu před výrobky a zbožím, které není pod celním dohledem a kterým jsou porušena práva k duševnímu vlastnictví, jak vyplývá z rubriky uvedené nad § 32 zákona o opatřeních, ve znění zákona č. 173/2007 Sb. Jedná se tedy o postup, na nějž se nařízení č. 1383/2003 nevztahuje. Ani uvedené ustanovení tak nemůže mít vliv na povinnost vyplývající držiteli práva z čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003. V podrobnostech soud odkazuje na pregnantní argumentaci žalovaného k této otázce obsaženou v žalobou napadeném rozhodnutí.

Stěžovatel dále poukázal na § 13 odst. 1 zákona o opatřeních, z něhož vyplývá, že se na podmínky uskladnění zadrženého zboží uplatní obdobně podmínky pro dočasné uskladnění zboží. Tyto podmínky byly v rozhodné době upraveny jednak v čl. 50 až 53 nařízení Rady č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (dále jen „celní kodex“), na které odkazuje poznámka pod čarou u § 13 odst. 1 zákona o opatřeních, jednak v § 95 celního zákona, který upravuje výši skladného za dočasné uskladnění zboží. Naposledy citované ustanovení pak stanoví, že skladné za dočasné uskladnění zboží platí osoba, která celnímu úřadu zboží předložila. Stěžovatel je toho názoru, že celní orgány v daném případě nelogicky aplikovaly pouze část ustanovení týkající se rozsahu povinnosti, tj. výše nákladů, avšak měly aplikovat i část ustanovení, která určuje adresáta povinnosti. K tomu je třeba uvést, že čl. 50 až 53 celního kodexu a § 95 celního zákona upravují podmínky nakládání s dočasně uskladněným zbožím v době od vstupu na celní území Unie do doby, než mu bude přiděleno celně schválené určení (viz čl. 50 celního kodexu). Jde tedy o podmínky nakládání se zbožím v rámci celního řízení, kdy náklady spojené s tímto řízením nese osoba, která zboží předložila. V daném případě se ovšem jedná o specifický postup orgánů celní správy, jehož účelem není provedení celního řízení, nýbrž ochrana držitelů práv před padělky, nedovolenými napodobeninami a zbožím porušujícím některá práva k duševnímu vlastnictví. Ustanovení § 13 odst. 1 zákona o opatřeních stanoví toliko to, že v případě zajištění zboží v režimu zákona o opatřeních se mají obdobně aplikovat podmínky dočasného uskladnění zboží. Jak správně uvedl městský

soud, jedná o přímý zákonný odkaz. Zákonodárce prostřednictvím takto zvolené legislativní techniky odkázal pouze na obdobné použití podmínek pro dočasné uskladnění zboží. Ohledně stanovení adresáta povinnosti se § 95 celního zákona neuplatní.

Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že v daném případě orgány celní správy postupovaly správně, pokud se při rozhodování o předmětných nákladech řídily procesní úpravou obsaženou v zákoně o opatřeních ve znění zákona č. 173/2007 Sb. Jak již bylo uvedeno, předmětné řízení bylo zahájeno a o povinnosti uhradit náklady bylo rozhodnuto až po nabytí účinnosti zmiňované novely zákona o opatřeních. Postup orgánů celní správy při rozhodování o předmětných nákladech se tedy v daném případě řídil § 4 odst. 3 písm. a) a § 31 odst. 1 zákona o opatřeních, ve znění zákona č. 173/2007 Sb. Podle těchto ustanovení celní ředitelství uloží majiteli práva rozhodnutím povinnost uhradit předmětné náklady, aniž by tomuto rozhodnutí předcházelo sdělení o výši nákladů jako podle dřívější právní úpravy (§ 4 odst. 3 zákona o opatřeních, ve znění účinném do 11. 7. 2007).

Lze tak shrnout, že z relevantních ustanovení zákona o opatřeních, ve znění účinném do 11. 7. 2007, a z nařízení č. 1383/2003 vyplývá, že stěžovateli, jako držiteli práva k duševnímu vlastnictví, vznikla v daném případě povinnost uhradit náklady spojené s držením předmětného zboží pod celním dohledem. Přestože tedy celní orgány a městský soud v daném případě věc chybně posoudily podle ustanovení zákona o opatřeních, ve znění zákona č. 173/2007 Sb., která na danou věc nedopadají, lze i bez doplňování řízení dospět k závěru, že při užití relevantních ustanovení by výsledek řízení byl týž. Za těchto okolností tedy Nejvyšší správní soud neshledal uvedené pochybení důvodem ke zrušení rozsudku městského soudu ani přezkoumávaných rozhodnutí celních orgánů. Z těchto důvodů shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnými námitky týkající se tvrzeného nesprávného posouzení právní otázky městským soudem.

Pokud jde o námitku ohledně přípustnosti analogie ve správním právu, lze zčásti přisvědčit stěžovateli, neboť úvaha městského soudu týkající se této otázky není přesná. Podle doktríny i judikatury soudů lze při aplikaci předpisů správního práva použít analogii, avšak pouze v omezených případech za účelem vyplnění mezer právní úpravy a za podmínky, že je analogie použita ve prospěch jednotlivce (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04, publikovaný pod č. 240/2005 Sb., nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2010, č. j. 1 As 17/2010 - 294, publikovaný pod č. 2550/2012 Sb. NSS). Tato dílčí nepřesnost nemůže mít vliv na správnost závěrů městského soudu, neboť ten tuto úvahu uvedl pouze v reakci na tvrzení stěžovatele, že použití analogie při aplikaci předpisů správního práva je zakázáno. Přitom ovšem městský soud výslovně poukázal na skutečnost, že se v daném případě nejedná o použití analogie, neboť k použití § 95 celního zákona dochází na základě přímého zákonného odkazu obsaženého v § 13 odst. 1 zákona o opatřeních, a nikoliv na základě analogie.

Pokud jde o závěrečnou stěžovatelovu námitku, podle níž je postup celních orgánů ve svých důsledcích diskriminační, konstatuje Nejvyšší správní soud, že uvedené tvrzení stěžovatel uplatil poprvé až v kasační stížnosti, ačkoliv je mohl a měl včas uplatnit již v řízení před městským soudem. Jedná se tedy o námitku nepřípustnou (§ 104 odst. 4

s. ř. s.) a Nejvyšší správní soud se jí z tohoto důvodu nemohl zabývat. Z již uvedené argumentace ovšem navíc vyplývá, že pokud by se touto námitkou Nejvyšší správní soud mohl zabývat, musel by konstatovat její nedůvodnost.

Ze všech uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost jako celek není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů důvodně vynaložených v řízení o kasační stížnosti, z obsahu soudního spisu však plyne, že mu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 28. června 2013

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu